

BURGERBERAAD & REFERENDUM

Beeldvormende avond – donderdag 18 april 2024

BUREAU
BURGER
BERAAD

Burgerberaad en Referendum Gemeenteraad Meierijstad

18 april 2024

Niesco Dubbelboer
Charley Fiedeldij Dop

Wat is een referendum?

Het referendum is een stemming voor alle stemgerechtigden over een specifiek onderwerp en geïnitieerd door de bevolking

- Burgers nemen mandaat terug op specifiek onderwerp
- Versterking representatieve democratie
- Juiste spelregels: van 'onderop' georganiseerd, opkomstdrempel, gelijk speelveld informatievoorziening, via verordening vastleggen)

Soorten referenda

- **Correctief referendum** (meest gangbare in NL)
- **Volksinitiatief referendum** (bijv Amsterdam)
- **Verplichtend referendum**
- **Referendum van bovenaf** (komt geregeld voor in Nederland)

Meerwaarde van het referendum

BUREAU
BURGER
BERAAD

- Ontvankelijke overheid en meer draagvlak voor beleid
- Meer reële zeggenschap en betrokkenheid in de gemeenschap
- Breed publiek debat en publieke bewustwording
- Inclusiever
- Vergroot interactie publiek en politiek

Risico's rond het referendum

- Adviserend karakter
- Kán polarisatie versterken
- Manipulatie van informatie en informatiebronnen
- Alleen een ja / nee optie, niet gericht op consensus
- 'Afrekening' van de politiek

Vragen?

BUREAU
BURGER
BERAAD

Niesco Dubbelboer
Charley Fiedeldij Dop

Proces tijdens burgerberaad

BUREAU
BURGER
BERAAD

Stappen:

1. Lereren
2. Delibereren
3. Concluderen
4. Stemmen

Projectorganisatie:

- - Onafhankelijke voorzitter / externe procesbegeleiding
- - Vraagbaak (gemeente/experts/stakeholders)
- - Logistiek (gemeente)
- - Communicatie (gemeente)
- - Advies en toezicht (onafhankelijkheid borgen)

10 gouden regels

Heldere specifieke vraag

Voldoende tijd

Duidelijk mandaat & opvolging

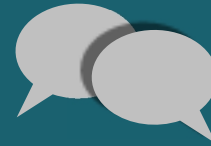
Gewogen loting

Neem barrières weg

Brede informatie

Deliberatief proces

Stevige publiekscampagne

Vertrouw burgers

Monitor de uitkomsten

Vijfheerenlanden, Sociale ontmoetingsplekken

's Hertogenbosch, Woonzorgvisie

Utrecht, Jaarwisseling

Maastricht, Omgevingsvisie

Schagen, Leefbaarheid

Belangrijke voorwaarde: mandaat

- Vooraf **duidelijkheid** over status aanbevelingen
- Aanbevelingen gelden als **zwaarwegend advies**
- **Draagvlak** in raad, college, bij directies
- Duidelijkheid over **kaders** (financieel, juridisch, praktische uitvoerbaarheid)
- **Urgentie** bij vraagstuk
- Voldoende **tijd, middelen en capaciteit**.
- **Vertrouwen** in vermogen van inwoners om met oplossingen te komen

Loting voor samenstellen burgerberaad

BUREAU
BURGER
BERAAD

1

Aankondigen
Burgerberaad

2

Bepalen
lotingsaanpak en
wervingsplan

3

Veel adressen
vragen om mee te
loten

Breed vragen om
mee te loten en
kenmerken op te
geven

4

Loten:
afspiegeling
bevolking

Gewogen
loting obv
kenmerken

Meerwaarde van het burgerberaad

BUREAU
BURGER
BERAAD

- Meer betrokkenheid en zeggenschap
- Gebruik maken van kennis, kunde en ervaring uit de gemeenschap
- Minder blinde vlekken in beleidsvorming
- Minder frustratie en teleurstelling
- Inclusieve besluitvorming
- Meer wederzijds vertrouwen
- Betere en meer gedragen aanpak van complexe vraagstukken
- Meer bewustwording rond thema

Risico's rond het burgerberaad

- Adviserend karakter
- Te weinig impactvolle uitkomsten
- Te weinig bereik (verbinding met grotere publiek)
- Niet goed vormgegeven, waardoor wantrouwen in overheid groeit

Vragen?

BUREAU
BURGER
BERAAD

Niesco Dubbelboer
Charley Fiedeldij Dop

Referendum en/of burgerberaad

Combineren is goed mogelijk!

- Eerst burgerberaad en belangrijkste uitkomsten daarna voorleggen per referendum
- Eerst referendum en dan een burgerraad over de uitwerking van de genomen beslissing (Arnhem, Haarlem)
- Geen ja / nee referendum maar een meerkeuze referendum (preferendum)

Tot slot: **doe het goed of doe het niet!**

Dank voor het gesprek, Gemeenteraad Meierijstad

Meer weten? www.bureauburgerberaad.nl

Vragen en/of opmerkingen?
charley@bureauburgerberaad.nl

